

Європейські газові ринки

Випуск № 2

7 – 13 січня 2019 р.

Вжито таких скорочень:

ВТП – віртуальний торговельний пункт
CEGH - Центральноевропейський газовий хаб (Баумгартен)
ГТО – газотранспортний оператор
ГТС – газотранспортна система
ЄЦБ – Європейський центральний банк
МЕА – Міжнародне енергетичне агентство (Париж, Франція)
СПГ – скраплений природний газ
ПСГ – підземні сховища газу
ТКМ - тисяча кубічних метрів
ЦСЕ – Центральна і Східна Європа

Якщо окремо не зазначено інакше, під кубічними метрами розуміються стандартні кубічні метри, об'єм яких вимірюється при температурі 20°C та тиску 101,325 кПа. При перетвореннях енергетичних одиниць на об'ємні, згідно з наявною в НГБІ методикою, середнє значення вищої теплоти згоряння російського експортного газу в Центральній Європі, за даними операторів транскордонних пунктів у регіоні ЦСЕ. Для пари євро/дол. США використовується щоденний курс ЄЦБ. Для країн, які не входять до Єврозони, - обмінні курси, що встановлюють їхні центральні банки. Тижневі та місячні показники розраховуються на підставі щоденних величин. Наведені спотові ціни являють собою ціни з поставкою наступного дня, усереднені та середньозважені по об'ємах наприкінці торговельного дня. З метою підвищення наочності при порівнянні цін, починаючи з цього бюлетеня, ціни, які наводяться для британського NBP, будуть приведені до теплотворності російського газу. Реальна середня теплотворність британського газу вище російського експортного, і ціни відповідно дещо вищі.

Зміст

Підсумки

1. Ключові показники і процеси

1.1 Тижневі показники

1.1.1 Об'єми торгівлі

1.2 Процеси

2. Спотові ціни

2.1 Наступної доби

2.2 Спреди NCG-CEGH, Gaspool – польський хаб

2.3 Румунський хаб

2.4 Протягом доби

3. Ф'ючерси

4. Найважливіші хаби

4.1 NCG

4.2 CEGH

4.3 Польський хаб

5. Європейські ринки в грудні та за підсумками року

5.1 Ціни

5.2 Об'єми торгів

5.2.1 Спотові ринки

5.2.2 Ф'ючерсні ринки (деривативи)

5.3 Польський хаб

5.3.1 Результати 2018 року

5.3.2 Результати грудня 2018 р.

Спотовий ринок

Ринок ф'ючерсів

5.4 Підсумки

6. Нафта, нафтопродукти і вугілля

6.1 Фактори нафтового ринку

7. Економічні фактори.

7.1 Курс валют

8. Нафтогаз

8.1 Прейскурант на природний газ з 1 січня 2019 року за нерегульованим тарифом

8.1.1 Аналіз

8.2 «Нафтогаз трейдинг»

9. Важливі події

9.1 Литва досягла домовленості про поставки «Газпрому» на 2019 рік

10. Інформація ТБ «Українська енергетична біржа»

СКОРОЧЕНІ ПІДСУМКИ

Обсяги торгів спотом на досліджуваних хабах зросли на 6% відносно попереднього тижня (+88%). Найбільший приріст показали польський та бельгійський хаби, 64% та 47% відповідно. Водночас, обсяги торгів сильно впали на французькому хабі (-21%) та помірковано на німецьких. Баумгартен показав результат на рівні об'єднаного

французького хаба. NCG цього тижня поступився обсягами Gaspool, який системно є меншим хабом, але останнім часом отримує підтримку ресурсом з боку «Газпрому».

Спотові ціни. Більшість європейських газових ринків, за підсумками тижня, злегка подешевшала. Водночас, Польща, Угорщина та Данія зафіксували помітно вищу ціну. Отже, середня тижнева спотова ціна досліджуваних хабів не змінилася.

Спреди спотових цін. Протягом тижня спотові ціни Баумгартена стали незначно вище NCG. Спред Польщі та сусіднього німецького ринку становив у середньому \$30, якщо не враховувати торги в суботу за аномально низькими для TGE цінами.

Ф'ючерси. Поставки протягом 2019 року активно дорожчали протягом тижня, але закінчили його на близько 1% дешевше, порівняно із середньою ціною попереднього тижня.

NCG. Ф'ючерси протягом тижня міняли денну ціну різновекторно, але результуючим трендом був підвищувальний. Середня ціна по всіх ф'ючерсах за підсумками п'ятничних торгів була вище першого дня торгів у середньому по всіх контрактах на \$7 (+\$4 на попередньому тижні).

SEGH. Середня денна ціна всіх ф'ючерсів за підсумками п'ятничних торгів сформувалася на \$8 вище, ніж за підсумками понеділка (+\$5 попереднього тижня). Середня тижнева ціна ф'ючерсних контрактів підвищилася на 0,7% (-2,7% попереднього тижня).

Польський хаб. Спот подорожчав, поставки протягом 2019 року подешевшали, а решта ф'ючерсів подорожчала. Середня тижнева ціна ф'ючерсних контрактів фактично не змінилася, формально знизилася на 0,2% (-4,6% попереднього тижня). Найдорожчими ф'ючерсами стали поставки у зимовий сезон 2019 р. Сумарний тижневий об'єм укладених на TGE ф'ючерсних контрактів склав 106 млн. куб. м. Поточним газовим пріоритетом Польщі стала зима 2018/2019 рр., на яку припало 42%. На другому місці - 2020 календарний рік із 17% обсягів тижневих торгів.

ЄВРОПЕЙСЬКІ РИНКИ В ГРУДНІ ТА ЗА ПІДСУМКАМИ РОКУ

У грудні 2018 р. SEGH став п'ятим газовим ринком в Європі за обсягами ресурсу, а по цінах - на рівні NCG та навіть дешевше. Беручи до уваги, що плече транспортування від SEGH до України коротше, ніж від інших основних європейських хабів, цінова кон'юнктура на газ в Європі у грудні 2018 р. стала більш сприятливою для українських імпортерів.

Несподіванкою стало те, що ні в Баумгартені, ні на ВТП Чехії немає українських учасників торгів, тоді як, за словами керівника SEGH, більшість реверсного газу в Україні походить саме з Баумгартена. Там присутні вже навіть казахи, не кажучи про «Газпром» та компанії, які постачають газ по реверсу в Україну. **Для України вбачається потенціал заощадити на маржі посередників.**

Оптові ціни на природний газ протягом року зростали. Кінець лютого – початок березня 2018 р. ознаменувалися приходом надхолодної хвилі повітря, ціни на європейських газових хабах підскочили вище 700 дол. США/ткм. Інший аномальний період трапився у серпні-вересні 2018 р., коли «літні ціни» суттєво перевищили зимові. У двадцятих числах вересня середньозважена денна ціна перевищила 370 дол. США/ткм.

Грудень характеризувався понижувальним ціновим трендом, але здешевлення не було значним.

За підсумками 2018 р. ціни на основних європейських хабах підрівнялися. Фактично французький, бельгійський, нідерландський, обидва німецьких, австрійський та чеський хаби формують основу єдиного європейського газового ринку. Середня річна спотова ціна для них склала в 2018 р. – 286 дол. США/ткм.

Спот. Обидва хаби найбільшого для нас інтересу, Баумгартен та NCG, суттєво знизили в грудні 2018 р. спотові показники, у порівнянні з груднем 2017 р.

Ф'ючерси. У грудні обсяги торгів деривативами зменшилися на 15% відносно грудня 2017 р. Поряд з тим, Баумгартен у понад вдвічі перевищив свій результат грудня 2017 р. Потужно додав також NCG (+81%), а чеський CZ VTP зафіксував 77 млн. куб. м, приріст 79% відносно грудня 2017 р.

Польський хаб. Польський хаб є переважно ф'ючерсним інструментом, на спотові торги в 2018 р. припало лише 17% трансакцій. Він має високий ресурс природного газу, хорошу ліквідність. Однак, ціни також високі. Середня річна ціна спотових поставок (наступної доби та протягом доби) у 2018 році зросла на \$66 відносно 2017 р., а середня річна ціна контракту з доставкою протягом 2019 року - на \$72 відносно 2017 року для аналогічного річного контракту.

Нафта, вугілля. За підсумками тижня, нафта і нафтопродукти суттєво подорожчали, тоді як вугілля знову подешевшало. Середня тижнева ціна бареля маркерної нафти Brent підвищилася, порівняно з попереднім тижнем, на \$4,50 (+\$3,10 попереднього тижня), ціна метричної тонни газойля - на \$38,92 (+\$13,13).

Фактори нафтового ринку. Ринок відігравав заяви міністра енергетики Саудівської Аравії про те, що королівство скоротило видобуток нафти до 10,2 мільйона барелів. Крім того, за тиждень, що завершився 4 січня, комерційні запаси нафти в США зменшилися на 1,7 мільйона барелів.

Курс валют. На відміну від гривні, курс євро відносно американського долара протягом тижня здебільшого зростав; за підсумками тижня підвищився на 0,6% (0,0% попереднього тижня). Гривня протягом тижня круто падала відносно основних світових валют; стосовно дол. США курс гривні за підсумками тижня понизився на 1,9% (+0,2% попереднього тижня), а відносно євро - на 2,3% (+2,2%).

ТОВ «Нафтогазбудінформатика»